

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૮

એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)

Economics of Social Sector

તારીખ : ૨૪/૦૬/૨૦૧૮

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)

૧. વસ્તીશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો.
૨. માનવમૂડીનો અર્થ આપો.
૩. સ્વાસ્થ્ય એટલે શું ?
૪. ગરીબી રેખાનો ખ્યાલ આપો.
૫. બેકારી એટલે શું ?

પ્રશ્ન : ૨ માનવ મૂડીના વિકાસમાં શિક્ષણ કઈ રીતે લાભદાયી નીવડી શકે ? આર્થિક વિકાસના સાધન તરીકે શિક્ષણની ભૂમિકા તપાસો. (૧૩)

અથવા

રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્યનીતિ ૨૦૦૨ ની વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૩ વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત સવિસ્તર સમજાવો. (૧૩)

અથવા

વસ્તીશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)

૧. ગરીબાઈ નિવારણના કાર્યક્રમો
૨. બેકારીના કારણો
૩. માનવ મૂડી અને ભૌતિક મૂડીની સંકલ્પના
૪. સ્વાસ્થ્ય અને આર્થિક વિકાસ

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત
આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૮
એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)
Environmental Economics

તારીખ : ૨૫/૦૬/૨૦૧૮
સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :
કુલ ગુણ : ૫૦

- પ્રશ્ન : ૧** નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)
૧. બજાર નિષ્ફળતા એટલે શું ?
 ૨. સ્પર્ધાત્મક સંતુલનની વ્યાખ્યા આપો.
 ૩. પર્યાવરણ રક્ષણ અંગેના ચાર કાયદા જણાવો.
 ૪. કુલ આર્થિક મૂલ્ય એટલે શું ?
 ૫. રાષ્ટ્રિય કુદરતિ સંસાધન સંચાલન વ્યવસ્થાના હેતુઓ જણાવો.
- પ્રશ્ન : ૨** બજારની નિષ્ફળતાનો અર્થ સમજાવી, પર્યાવરણ વસ્તુના સંદર્ભમાં બજારની નિષ્ફળતા માટેના કારણો સમજાવો. (૧૩)
- અથવા**
- સહિયારી સંપતિના સંશાધનો તેની લાક્ષણિકતાઓ તેનો વિસ્તાર અને બાહ્ય અસરોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન : ૩** ટકાવ વિકાસનો અર્થ આપી ટકાવ વિકાસના લક્ષણો અને નિર્દેશકો સમજાવો. (૧૩)
- અથવા**
- પર્યાવરણ કુઝનેટવક્ર એટલે શું ? આર્થિક વિકાસ અને પર્યાવરણ વચ્ચેના સંબંધની આકૃતિની મદદ વડે ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન : ૪** ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)
૧. પર્યાવરણ અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
 ૨. પ્રવાસન ખર્ચ પદ્ધતિ
 ૩. પર્યાવરણીય સુરક્ષા ધારો ૧૯૮૬
 ૪. કેન્દ્ર અને રાજ્ય પ્રદુષણ નિયંત્રણ નિગમના કાર્યો

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૮

એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)

Theories of Growth and Development

તારીખ : ૨૬/૦૬/૨૦૧૮

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

ખેતક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (કોઈ પણ દસ)

(૧૦)

૧. હેરોડ-ડોમર મોડેલની ધારણાઓ જણાવો.
૨. શ્રમ વિભાજન એટલે શું? ઉદાહરણ આપો.
૩. નવપ્રવર્તન એટલે શું?
૪. સંચયકરણનો સુવર્ણનિયમ જણાવો.
૫. પ્રોજક્ટ મૂલ્યાંકનનો અર્થ આપો.
૬. સમતોલ વિકાસ એટલે શું?
૭. વૃદ્ધિનો કુદરતી દર એટલે શું?
૮. ટેકનોલોજીકલ ટ્રેડવાઈ એટલે શું?
૯. અલ્પવિકસિત દેશોમાં ખેતીની નીચી ઉત્પાદકતાના કારણો જણાવો.
૧૦. નિયોજકના પ્રકારો જણાવો.
૧૧. નવી ટેકનોલોજીના ઉપયોગને અસર કરતા પરિબલો જણાવો.
૧૨. ઔદ્યોગિક અનામત દળ એટલે શું?
૧૩. મૂડીરોકાણના ધોરણો જણાવો.
૧૪. ટ્રેડ અર્થતંત્રની લાક્ષણિકતા જણાવો.
૧૫. ખર્ચલાભ વિશ્લેષણની પદ્ધતિ જણાવો.

પ્રશ્ન : ૨ પ્રો. સોલોના લાંબાગાળાના આર્થિક વૃદ્ધિના મોડેલની ચર્ચા કરો તેની મુખ્ય મર્યાદાઓ જણાવો.

(૧૫)

અથવા

- (અ) આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત
(બ) આર્થિક વૃદ્ધિને અસર કરતાં પરિબલો

અથવા

આર્થિક વિકાસ અને આર્થિક વૃદ્ધિનો અર્થ સમજાવી, આર્થિક વિકાસને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો.

અથવા

ડેવીડ રિકાર્ડોના આર્થિક વિકાસ અંગેના વિચારો ટીકાત્મક રીતે સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૩ કાર્લ માર્ક્સનો આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(૧૫)

અથવા

હર્ષમેનનો અસમતોલ વિકાસ સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો.

અથવા

કાર્લ માર્ક્સના આર્થિક વિકાસના સિદ્ધાંતની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

અથવા

અમર્યાદિત શ્રમનો પુરવઠો અને આર્થિક વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો.

અથવા

સમતોલ વિકાસ એટલે શું ? સમતોલ વિકાસની વ્યૂહરચના અંગે રેગ્નાર નર્ડસની સમજૂતીની સટીક ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૪ કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૦)

૧. માનવમૂડી અને અમર્ત્યસેન
૨. નીચી ખેત ઉત્પાદકતા માટેનાં કારણો
૩. એડમસ્મિથનો આર્થિક વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત
૪. આર્થિક વિકાસ અને ઉદ્યોગો
૫. આર્થિક વિકાસ અને કૃષિ
૬. હેરોડનું આર્થિક વૃદ્ધિ મોડેલ
૭. રિકાર્ડોનો આર્થિક વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત
૮. ખર્ચ -લાભ વિશ્લેષણ
૯. અમર્ત્યસેનનો વિકાસનો સિદ્ધાંત
૧૦. મીડનું વૃદ્ધિ મોડેલ
૧૧. હર્ષમેનનો અસમતોલ વિકાસનો સિદ્ધાંત
૧૨. વિકાસ માટેના ન્યૂનતમ પ્રયાસો

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૮

એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)

Industrial Economics - III

તારીખ : ૨૭/૦૬/૨૦૧૮

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)

૧. સ્ત્રી કારિગરનો અર્થ આપો.
૨. લઘુત્તમ વેતનની વ્યાખ્યા આપો.
૩. નાણાંકીય વેતન - વાસ્તવિક વેતન વચ્ચે શો તફાવત છે ?
૪. પ્રચ્છન્ન (છૂપી) બેકારી એટલે શું ?
૫. વ્યાજબી વેતનની વ્યાખ્યા આપો.

પ્રશ્ન : ૨ શ્રમબજાર અને વસ્તુ બજાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવી ભારતીય શ્રમ બજારની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. (૧૩)

અથવા

વેતનનીતિનું મહત્ત્વ સમજાવી વિવિધ પંચવર્ષિય યોજનાઓ દરમિયાન સરકારની વેતનનીતિની ભલામણોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૩ ભારતમાં બેરોજગારીના કારણો અને તેને નિવારવાના ઉપાયોની ચર્ચા કરો. (૧૩)

અથવા

રાષ્ટ્રીય આવકમાં વેતનના હિસ્સાને અસર કરતા પરિબલોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)

૧. સ્ત્રી કારિગરોની સમસ્યાઓ
૨. જીવન યોગ્ય વેતનનો ખ્યાલ
૩. ભારતમાં શિક્ષિત બેકારી
૪. વેતન તફાવત

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૮

એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)

Banking & Insurance

તારીખ : ૨૮/૦૬/૨૦૧૮

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

- પ્રશ્ન : ૧** નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)
૧. બેંકિંગનો અર્થ સમજાવો.
 ૨. વીમા કરારનો અર્થ આપો.
 ૩. વેપારી બેંકના કોઈપણ ચાર પ્રણાલિકાગત કાર્યો જણાવો.
 ૪. જીવનવીમા પ્રીમિયમના દરનો આધાર કઈ બાબતો પર છે ?
 ૫. ઈરડાનો અર્થ જણાવો.
- પ્રશ્ન : ૨** વેપારી બેંકના બિન પ્રણાલિકાગત કાર્યો વિગતે ચર્ચો. (૧૩)
- અથવા**
- પ્રશ્ન : ૨ (અ)** એ.ટી.એમ. એટલે શું? તેના ફાયદા ગેરફાયદા જણાવો. (૦૭)
- (બ)** ક્રેડિટ કાર્ડ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૦૬)
- પ્રશ્ન : ૩** વીમાનો અર્થ, મહત્ત્વ અને તેના પ્રકારો જણાવો. (૧૩)
- અથવા**
- પ્રશ્ન : ૩ (અ)** આગના વીમાના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો (૦૭)
- (બ)** જીવન વીમાના ફાયદાઓ (૦૬)
- પ્રશ્ન : ૪** ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)
૧. મેડીકલેમ વીમા પોલીસી
 ૨. વીમાના લક્ષણો
 ૩. ટેલિ બેંકિંગ
 ૪. બેંકિંગ ક્ષેત્રે કોમ્પ્યુટરાઈઝેશન

